

Wendelas

Vänner

1983 - 2013

Wendela

Hebbes Hus

1998 - 2013

En

30-årsrapso di

i bild

och text

*Drömmen som blev
verklighet
mot alla odds*

Alltför högtflygande planer, tyckte många, men då hade man inte räknat med eldsjälarna som Anne Sophie Eckerbom med flera. Här inviger hon sitt eget piano, som kom in luftvägen.

Sidorna i denna skrift - eller vad man nu skall kalla den - säger inte hela sanningen om Wendelas Vänner och "gamla Hebbevillan". Långt därifrån. Det står nästan ingenting om de flesta av alla de vänner, som, utan någon som helst ersättning, har bidragit till att hålla projektet igång under dessa 30 år. Alla som skött butiken, städat muséet och skött trädgården. Alla som hållit igång våra lördagsvisningar och tagit emot grupper av olika storleksordning. Alla som genom åren suttit i vår styrelse, varit revisorer eller valberedare. Alla som medverkat i 52 nummer av WendelAvisan, i de allra flesta fall utan ersättning. Alla som medverkat till att vi kunnat hålla en hög nivå på våra program. Ja, utan alla oss hade det blivit platt intet.

Utän tur hade det heller inte blivit någöt.

Vad hade hänt om inte

- Grävmaskinsföraren, som fick i uppdrag att riva huset 1985, inte hade blivit förkyld just den dan han skulle riva.
- Om inte Boverket vid sittande bord vänt på kuttingen och beviljat oss 500.000, just det som behövdes för att kunna starta första etappen.

Om inte, om inte.....

Nu får framtiden utvisa om vi kan mobilisera tillräckligt mycket entusiasm för att fortsätta verksamheten som hittills men vi kämpar vidare.

Den 7 september 2013

Per Eric Mattsson
Ordf i Wendelas Vänner

1983 - 1998

Skall de lyckas rädda Hebbe-huset?

Den 8 september 1983 på Wendelas 155-årsdag bildades aktionsgruppen Wendelas Vänner för att försöka rädda den hårt nedslitna "Hebbevillan". Med tur, ihärdighet och skicklighet lyckades man men det blev en lång kamp som varade i femton år. I vårt jubileumsnummer nr 52 av WendelAvisan, som i sin helhet kan läsas på vår hemsida, finns hela historien och dess förspel beskriven. Här visar vi bara några axplock ur tidningsrubriker med sammanbindande text.

Den första ordföranden Inger Mattsson - entusiastisk initiativtagare och aktiv intill sin sista stund - omgiven av de första styrelsekollegerna Inga Lindblad, Ingemar Lundkvist, Erik Silas Lindqvist och Lotta Tempelman.

Förutsättningarna var inte goda. Många var skeptiska inte minst Astra, som under perioden köpte fastigheten för att bygga kontor på platsen. "Totalt ointresse" visar ett protokollsutdrag från 1983. Även kommunen var negativ till en början.

Hoppet ute för Hebbevillan?

SÖDERTÄLJE: Kommunen vill inte ha Hebbevillan. Och då rivs den med all sannolikhet.

Hebbevillan är ett av de få kvarvarande kulturhusen i Södertälje. Villan ligger på Vin- och spritcentralens område. Svartåviken.

miljon kronor. Och det har ansetts för dyrt. Nu har kommunen beslutat tacka nej. Och då blir det förmodligen rivning. Årsmästare om Vin-

29-7-82

Men det fanns optimister.

den 10 mars 1983

KULTUR

Södertälje från Luna: Sista chansen rädda Wendelas hus!

Under de två år som jag varit intresserad av Wendelas hus — Wendela Hebbes sommarhus kviken — har det chanserat kraftigt. Det dröjs om ukta av fukt. Golvet sviktar. Nu är absolut sista chansen att rädda ett oersättligt kulturhus här i Södertälje! Det är minst lika viktigt som att rädda Rådhuset, understryker LT-medarbetaren Erik Lundkvist. På onsdagsförmiddagen hade jag en intervju i Konsthallens Bildteater för sitt myckbildspel kring den märkliga Wendela Hebbe. Inger Mattsson, första kvinnliga yrkesjournalist! I bildteatergruppen Södertäljes stadsbibliotek har Inger Mattsson.

"Wendelas hus" — en gåva från tidningskungen Hierta — står nu och förfaller inne på Vin- och spritcentralens industriområde i Södertälje. Nu vill Ingemar Lundkvist och Inger Mattsson väcka en lokal och bevarande med ett bildspel i Konsthallens bildteater. Till den som vill bevara Hebbevillan hör Harry Bergqvist (bilden).

...ille vara en ödesdigert Men ännu så länge har inte Vin- och Spritcentralen fått några seriösa förslag...

**WENDELAS VÄNNE
DRÖMMER OM ETT KA**
— *men klarar de
svampen i huset?*

**Astra köper tomten
Hebbevillan rivs?**

Flytta Hebbevillan kostar miljonen

**Men vart kan
den "rullas"?**

**Hebbevillan flyttas
till Lina tegelbruk**

**Husflyttarna ^{15/10-84}
kommer hit igen**

■ ■ SÖDERTÄLJE: Bli inte rädd om du
rullande hus mitt i natten.

Det är bara husflyttargänget som är
stan. Hebbevillan ska flyttas till sin nya p
na Tegelbruk i början på december.

I snigelfart kommer de sex i gänget att
den sju kilometer långa vägen.

**Hebbevillan behöver
donator till flytten**

Måndagen den 1 april 1985

JE

**Militären backar ur
Ingen flyttning
av Hebbevillan**

Freldagen den 22 april 1985

**Hebbevillan
värdshus på
Torekällberget?**

Måndagen den 26 mars 1984

Bråttom för Hebbevillan

Äntligen 1985

HEBBEVILLAN

MONTERAS NED

— och varje stock märks

■ **SÖDERTÄLJE:** Vad ska det bli av Hebbevillan? Villan som mest alla söder klarat sig undan grävskoporna håller nu i all trygghet på att nedmonteras för att i en framtid bygga upp igen någonsin.

— Vi lyckades i alla fall till sist att rida ihop den sista rivning och den lösningen är vi nöjda med. Nu vet vi att det kommer att riddas för framtiden, säger Inger Mattsson, ordförande för föreningen Wendelas Vänner.

Redaktionsgruppen står mycket berömd och ledt till hand.

— Många tillämpningen av de gamla husets byggnadsprinciper och speciellt. Och vi har gjort ett stort arbete för att försöka se till att det inte blir några nya byggnadsprinciper, utan att vi ska försöka se till att det blir som det var.

Att hälsa Göran Gelotte är med och arbetar på att se till att det blir som det var. Han har varit med på flera av de senaste åren och har varit med på flera av de senaste åren.

■ **FRÖGÖRAN Gelotte leder nedmonteringen**

— Det är ett stort arbete. Det är ett stort arbete. Det är ett stort arbete. Det är ett stort arbete.

■ **GLADA**
Wendelas vänner är naturligtvis glada i lösningen. De har länge hoppats om att få se till att det blir som det var. De har länge hoppats om att få se till att det blir som det var.

Så börjar jakten på tomt och pengar

Nu skramlar vännerna med bössan för Hebbevillan

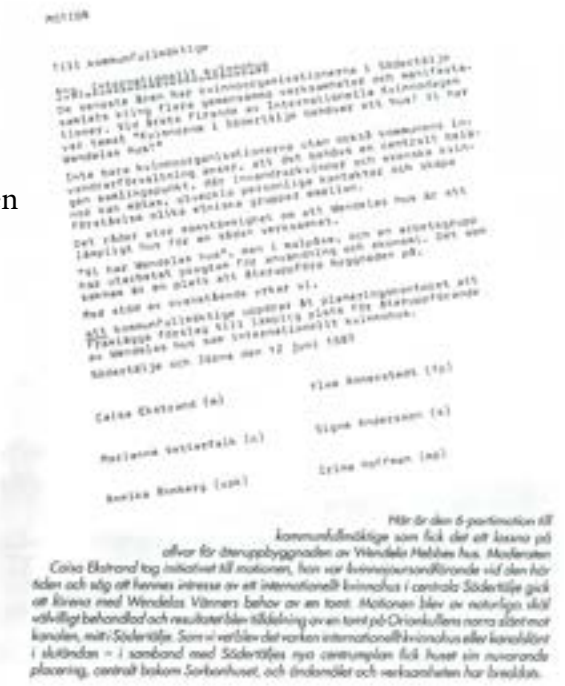
Gelotte skriver om Hebbevillan

— Det var en stor utmaning för framtiden och det var en stor utmaning för framtiden. Det var en stor utmaning för framtiden. Det var en stor utmaning för framtiden.

Caisa Ekstrand tog initiativ till en sexpartimotion

Länstidningen var alltid med på noterna framför allt den oförtröttlige Christer Duke

Inga Lewenhaupt försvarade 1988 sin doktorsavhandling om Signe Hebbe i närvaro av en deputation från Wendelas Vänner. Året därpå tillfrågades hon om ordförandeskapet i föreningen efter Inger Mattsson, som drabbats av en allvarlig sjukdom. Till höger ses nya och gamla ordföranden på bokmässan i Göteborg i september 1991 där föreningen hade en välbesökt monter. Inger dog några månader senare

Glädje över
delseger. Ny
tomt utlovad.

Måndagen den 10 september 1990

SÖDERTÄLJE **LT** 15

Rena hjärtans afton för Hebbor

Med en varm låt fylt av
sång och smickande blom-
sterdeklorationer vid rampen
vid föreläsningen Wendela
Vänner av föreläsningarna av-
slutningsprogram på Estad på
lördagskvällen. Artisterna
med huvudsaken Elisabeth
Söderström i spetsen ställde
genom ett stort utbud av
till föreläsning för återuppväk-
telsen av den sedan några år i
svalde placerade Hebbor-
villan.

MUSIK

Kvällen var, medförande i
Wendelavännen - öppnade till
konserter, utställningar och
andra Wendelavännen föreläs-
ningar med ett tillägg av
dramatiska och teatraliska up-
pussningar. En musikföreläs-
ning också en utställning för
den som vill se utställning
om konst och utställningar
utställning också skulle kunna

Elisabeth Söderström - på
bilden för Hebbor-
villan. Foto: Tho-
mas Strand.

Wendela Vänner i på lördags-
kvällen. Musiklaget Kan-
söter på bilden är Mikael

Söderströms sjöng ihop 28 000 kr

■ ■ ■ SÖDERTÄLJE: Lördagens föreläsningsseriet
med Elisabeth Söderström inbringade 28 000 kronor.
Men än fattas det mycket pengar till återuppvägnaden
av Hebborvillan.

I lördags var det Wendela
Vänner föreläsning vilken in-
bringade med en konsert med
huvudsaken Elisabeth Söder-
ström.

Lördagens konsert inbringade
28 000 kronor. Dessutom dono-
rade Nordbanken 5 000 kronor.
Föreningen har nu redan 100 000
kronor disponerade till återup-
pvägnaden. Totalt skulle det
kunna vara närmare 150 000
kronor om villan på Örnstads-
gården.

■ KÄMPAN

Vi kämpar som djur och
hoppar på många små brickor
 säger föreningens kassör Ann-
Marie Koch.

Wendela Vänner har flera
gånger tillfett som stora donato-
rer. Stora som små föreläs-
ningar. När de har varit där
en månad så ska de sitta i
en annan stor vilan.

— Vi vill sitta i en stor
vilan, säger föreningens ska-
pans Lager Mattsson.

Han tycker det skulle vara
bra om det skulle kunna
finnas ett utbud av
utställningar och utställningar
utställningar. Han fick vilan
och klockstapel av Arbets-
lösheten grundare Lars Johan Hjerta
juni 1993.

Arbetslösheten gav nya
möjligheter

Alu - ny chans för arbetslösa

INVIGNING VÅREN 1997. Det hoppas Ulrika Bergström och Per Eric Mattsson från Wendelas Vänner på.

Ulrika Bergström (bilden till vänster), ung och entusiastisk men arbetslös arkitekt, fick en chans, som blev ett lyft både för henne och projektet. Per Eric Mattsson blev ansvarig från föreningen.

Hebbevillan blir ett arbetsmarknadsprojekt för arbetslösa byggjobbare.

Byggstart 1995.

Och LT kan utropa

Måndagen den 27 september 1995

Snart är Hebbevillan återuppstånden

Bovvirket skjuter till sista halvmetern

— VI HAR KÖTT UPP

HEBBEVILLAN
REKONSTRUERAS

BILSTÄLLE

Parkeringsplatsen vid kanalen blir en byggarbetsplats och snart är det dags för den obligatoriska slanten under murstensstocken. Ordförande Inga Lewenhaupt släpper den och åsna vittnen är Stig Eckerbom och Inga Lindblad

Redan i november 1995 är det dags för taklagsfest.

Den 13 mars 1996 blev Per Eric Mattsson, ordförande efter Inga Lewenhaupt. Alltsedan dess har Inga varit en synnerligen aktiv och positiv hedersordförande. Hon avtackades vid en begivenhet på Operahögskolan.

Antoinette och Ulrika i baren

Jan Granberg "Morgondagens Minnen" instruerar

Det planerade kaféet blev snart en riktig restaurang

Med Antoinette vid rodret gick det snabbt undan. Redan 1997 innan huset var färdigställt började hon med restaurangverksamhet i det lilla men vackert utförda köket.

Ett av de första kalaserna i huset. Bord på bockar och otapetserade väggar när Anne Sophie och Stig Eckerbom bjöd folkdansarvännerna på måltid. Då hade ännu inte Inga Lindblads bård med linnéor hunnit sättas upp.

SEMINARIEPREMIÄR I SENSOMMARSOL

Wendela Hebbe var inte bara Sveriges första kvinnliga yrkesjournalist. Hon var också den journalist som började skriva socialreportage i svensk press. Vad var naturligare än att ägna husets första seminarium åt socialreportaget. Seminarieledare var Britt Hultén från JMK i Stockholm. Riksbankens Jubileumsfond sponsrade. Två WendelAvisor ägnades seminariet. De kan läsas i pdf på vår hemsida.

DEN 9 MAJ 1998 ÄNTLIGEN INVIGNING.

Första och sista sidan i invigningsnumret av WendelAvisan

SOMMARTEATER

Den långa raden av sommarteaterföreställningar vid Wendelas Hus inleddes med Björn Runeborgs pjäs
Provet 2001

Den handlar om Wendela och Signe Hebbe och en försmådd älskare.

2001
- 2013

Södertäljeförfattaren Björn Runeborg med programbladet.

Berit Carlberg

har varit vår stora stjärna. Hon har medverkat i alla 13 föreställningar utom en. I *Provet 2001* och *Midsommar vid Snäckviken 2008* var hon "bara" skådespelare och spelade Wendela Hebbes roll. Alla övriga föreställningar har varit Berits egna uppsättningar där hon själv varit skådespelare, producent, regissör mm.

Andra sommaren 2002 spelades Cecilia Sidenbladhs pjäs *Wendelas mörka lockar* med Dramatens skådespelarna Iréne Lindh och Måns Westfelt.

Berit Carlberg och Kent Malte Malmström (till vänster) och **Mia Poppe och Niclas Strand** (till höger) har varit flitigt återkommande och mycket populära aktörer.

FAUSTMÄNNEN

Edvard

Edvard Faustman (1852-1927) var Wendela Hebbes och Lars Johan Hiertas son "till vänster". Han fick namnet efter en tysk läkarfamilj hos vilken han var inackorderad sina första år. Under sitt korta äktenskapliga liv med Alma Karsten fick han tre döttrar av vilka Mollie blev en känd kulturpersonlighet som konstnär och författare.

Edvard tillbringade sina sista 25 år på pensionat i Vrena. Där skrev han sina "memoirer" och var en färgstark historieberättare på kalasen. Memoarerna består av över 100-talet blå "skolböcker". De finns i föreningens ägo och håller på att didigitaliseras. Läs under meny Hebbarna på hemsidan.

Mollie

Mollie Faustman

Utställning
i
Wendela
Hebbes
Hus
Södertälje

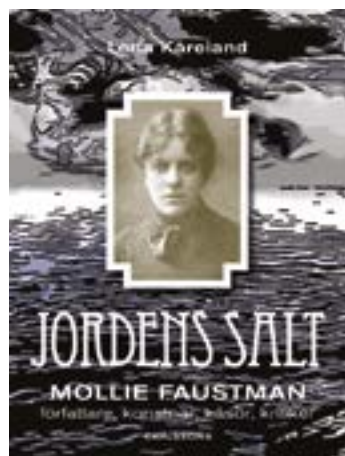
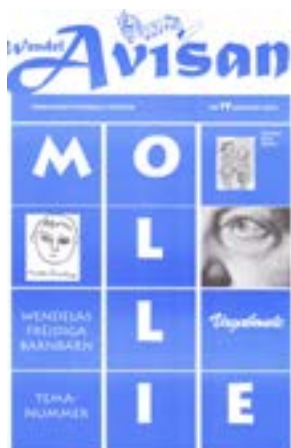
8 maj -
20 augusti
2005

KATALOG

På våren 1999 ringde Mollie Faustmans dotter Tuttan Leijonhuvud Faustman och berättade att hon hade hört talas om Wendela Hebbes Hus och ville överlämna några brev och ett fint barnporträtt av sonen Peppan Hedberg som hennes mor hade målat. Tuttan var över de 80 och låg bunden till sängs i lungemfysem i det hus -Stora Hoparegränd 2 - i Gamla stan, som hon ärvt efter Mollie 1966. Mollie hade köpt huset redan 1939 och bodde där ända till sin död 1966. Huset har medeltida valv, stentrappor och ateljé på vinden. Ovanför porten hängde vindragarämbetets emblem på en 1600-talsskylt.

När sedan efter några år också Tuttans man dog fick vi av sterbhuset (Eva Trolle Persson) hjälpa till att "rensa upp" i huset. Resultatet blev bl a en utställning 2005 som gav en vacker slant till föreningen.

I våras fick vi förtroendet att hålla release för Lena Kårelands biografi "Jordens salt" om Mollie Faustman.

Hampe

Den 8 november 1996 firade vi Wendelas namnsdagskalas för första gången i hennes eget hus. Wendela Hebbes och Lars Johan Hiertas barnbarnsbarn Hampe Faustman var huvudperson. Filmvetaren PerVesterlund, då sysselsatt med en doktorsavhandling om Hampe, visade glimtar ur hans filmer. I publiken fanns Hampes vän George Fant, som gav några personliga minnen av sin vän under många år. George Fant, Hampe Faustman och Bengt Ekerot utgjorde ett framgångsrikt triumvirat. Hampe var, menade Fant, lika lovande som Ingmar Bergman inom filmen och Bengt Ekerot lika betydelsefull som Bergman inom teatern. Hade inte alkoholen tagit deras liv tidigt hade Bergman fått jämbördig konkurrens inom båda dessa områden, hävdade George Fant.

Alltsedan den minnesvärda kvällen 1996 lekte det föreningen i hågen att göra fler Hampeprogram. Först sedan den filmintresserade och ständigt alerte Sven Erik Rönby blivit ledamot av vår styrelse började det dock hända något. Han fick kontakt med den Hampeintresserade bibliotekarien Eva Rehme, som var engagerad i Södertälje Filmstudio. Resultatet blev en minifilmfestival den 12 januari 2003 med utställning, filmhistorisk lunch och föredrag i Wendelas Hus, därefter på Estrad filmerna Lars Hård och Främmande Hamn. Ett stort lass drog Inga Lewenhaupt, som inte bara höll föredraget om Hampe utan också visade en video med intervju av Rune Waldekranz, som var Hampes producent under flera år.

Strax därefter kom vårt temanummer om Hampe Faustman med artiklar av både Rune Waldekranz och Inga Lewenhaupt. Hela numret kan läsas som pdf på vår hemsida.

HAMPE FAUSTMAN FESTIVAL I SÖDERTÄLJE

SÖNDAGEN DEN 12 JANUARI 2003

UTSTÄLLNING
FILMHISTORISK LUNCH
FÖREDRAG
VIDEOINTERVJU
FILMerna LARS HÅRD
OCH
FRÄMMANDE HAMN

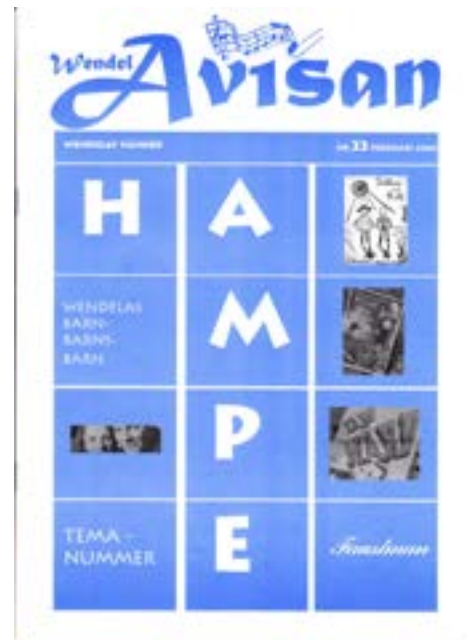
I WENDELA HEBBES HUS
OCH PÅ ESTRAD 11-18.

HAMPA BROSCYVA I WENDELA HEBBES HUS.
ÖPPET MÅNDAG - LÖRDAG 11-15.
ANMÄLAN TEL. 55086675

Hampe Faustman
(1919-1961) var
barnbarnsbarn till
Wendela Hebbe och
Lars Johan Hierta

WENDELAS VÄNNER OCH SÖDERTÄLJE FILMSTUDIO ARRANGÖRAR.

På bilden Sven Erik Rönby och Eva Rehme i Stadsbibliotekets lokal under arbete med utställningen.

Wendela Hebbes 200-årsminne

2008

Vi firade med

- Ny bok
- Ny sommarteaterpjäs
- Wendelapriset

EMPATI OCH ENGAGEMANG - EN KVINNOLINJE I SVENSK JOURNALIS- TIK.

Tusculum förlag 2008

Med vår styrelseledamot Ami Lönnroth som redaktör medverkade ett 20-tal av våra främsta kvinnliga journalister med Wendela Hebbe som den första.

WENDELAPRISET

på 50.000 kronor delas i år ut för sjätte året. Över 250 nominerade reportage har juryn, under Ami Lönnroths ledning, haft att ta ställning till under åren. 15 pristagare har korats och belönats med belopp på mellan 10 och 30.000 kronor. Här är årets pristagare.

Midsommarafton vid Snäckviken

En pjäs om Wendela Hebbe
och hennes döttrar av
Cecilia Sidenbladh

Med
Berit Carlberg
Anna Wallander
Malin Gütetler
Caroline Gentele
Regi
Eva Gröndahl

Wendelapristagarna 2008

som fick dela på 50.000 kronor är nu välkända röster i media

Ola Wong

Thella Johnson

Jörgen Huitfeldt